

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Tord Wennerblom
010-224 54 55

BESLUT
2014-11-17

Diarienummer
511-41500-2012

Sida
1(8)

Beslut om bildande av naturreservatet Danshöjden i Bengtsfors kommun

Innehåll

Beslut om bildande m.m.
Syfte
Beslut om föreskrifter
Beskrivning av naturreservatet
Planeringsbakgrund
Ärendets handläggning
Skälen för beslut
Upplysningar
Ersättningstalan
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskarta
Bilaga 2. Översiktskarta
Bilaga 3. Skötselplan
Bilaga 4. Sakägarförteckning
Bilaga 5. Besvärshänvisning O4

Administrativa uppgifter

Namn	Naturreseptatet Danshöjden
NVR ID	2041450
Län	Västra Götalands län
Kommun	Bengtsfors
Ungefärlig mittpunkt	N 6557310, E 344210 SWEREF99
Fastighet och ägare	Svartjärn 1:72, Klas Leander
Nyttjanderättsinnehavare	Inga kända (se sakägarförteckning, bilaga 4)
Areal	9,3 hektar
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Naturgeografisk region	Dalslands kuperade skogslandskap
Objektskategori	Sö, Skog av särskilt värde för flora och fauna
IUCN-kategori	Ia, Strikt naturreservat (Strict Nature Reserve)

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen.

Namnet ska vara Naturreservatet Danshöjden.

Länsstyrelsen fastställer skötselplanen i bilaga 3. Beslutet är fattat med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m..

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets naturskogar och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att skogsmark och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna i huvudsak utvecklas fritt. Åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap. 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Uppföra byggnad eller anläggning.
2. Anlägga väg.
3. Anlägga luft- eller markledning, stängsel eller hägnad.
4. Anordna upplag.
5. Borra, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika eller dämna.
6. Inom område 1 markerat i kartan bilaga 1 avverka, gallra, röja, föryngra skog eller på annat sätt påverka vegetation.
7. Inom område 2 markerat i kartan bilaga 1 efter utgången av år 2020, eller efter den tidigare tidpunkt då granen avverkats, avverka, gallra, röja, föryngra skog eller på annat sätt påverka vegetation.
8. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
9. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.

Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel och som framgår under B.

- Utan hinder av föreskrifterna A5, A6 och A8 får reparation och underhåll av befintlig vändplan göras (markerad som "P-plats m.m." i kartan bilaga 1).
- Utan hinder av föreskrift A6 och A7 får stigar hållas fria från inväxande unga träd. Vidare får döda träd och vindfällen avlägsnas och läggas vid sidan om stigen.
- Utan hinder av föreskrift A4 får området som i kartan bilaga 1 är markerat med "P-plats m.m." användas för upplag för virke som avverkats på fastigheten Svarttjärn 1:72.
- Utan hinder av föreskrift A5 är det tillåtet att underhållsrensa diken.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap. 6 § miljöbalken)

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas.

1. Märka ut naturreservatet i terrängen.
2. Anlägga parkeringsplats, underhålla vandringsled samt sätta upp informationstavlor.
3. Vid behov kontinuerligt röja uppväxande gran inom område 1 markerat i kartan bilaga 1.
4. Efter utgången av år 2020 inom område 2 markerat i kartan bilaga 1 avverka gran samt vid behov därefter kontinuerligt röja uppväxande gran.
5. Genomföra undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I skötselplanen (bil 3) framgår mer i detalj var anordningar ska utföras och åtgärder vidtas.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap. 30 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Utanför väg och parkeringsplats framföra motordrivet fordon annat än i samband med uttransport av fällt vilt med s.k. älghugare, fyrhjuling eller motsvarande.
2. Utplantera växt- eller djurart.
3. Över natten ställa upp husbil eller husvagn.

Föreskrifter enligt C ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.
- När Länsstyrelsen, eller den Länsstyrelsen utser, genomför naturinventeringar vilka även kan innebära insamling av arter i vetenskapligt syfte.

- Utan hinder av föreskrift C1 får väg som i beslutskartan är markerad som "Drivningsväg 1" användas för skogsbruksåtgärder på fastigheten Svarttjärn 1:72.
- Utan hinder av föreskrift C1 får väg som i beslutskartan är markerad som "Drivningsväg 2" användas i samband med avverkning av gran inom område 2 markerat i kartan bilaga 1.

Beskrivning av naturreservatet

Naturreservatet domineras av den barrskogklädda höjdryggen Danshöjden med branter ned mot sjön Svarttjärn. Detta område pekades redan år 1995 ut som område med naturvärde av Skogsstyrelsen. Här växer en relativt gammal tallskog med inslag av såväl gamla granar som lövträd i skrevor och branter. Norra delen av naturreservatet omfattar en bäckravin med äldre granskog med inslag av klibbal. Högstubbar och lågor är vanliga i hela naturreservatet. Tre rödlistade arter och ett 20-tal signalarter noterades vid en inventering sommaren 2013. I naturreservatet finns flera stigar som inbjuder till upptäcktsfärder.

En mer utförlig beskrivning av området lämnas i skötselplanen.

Planeringsbakgrund

Nordligaste delen av naturreservatet berörs av riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap. 2 § MB (DANO-området). I kommunens översiktsplan är området för naturreservatet angivet som skogsmark.

Naturreservatet ligger inom ett område ("Svarttjärn nr 2") där Bergstaten lämnat undersökningstillstånd för guld och koppar till Agnico-Eagle Sweden AB och som gäller t.o.m. 2015-03-16.

Ärendets handläggning

Frågan om bildande av naturreservatet initierades 2012 av fastighetsägaren inom ramen för det så kallade Kometprogrammet. Länsstyrelsen har låtit naturinventera området och avgränsningen har skett i dialog med Länsstyrelsen. Överenskommelse om intrångsersättning har träffats och ersättningen är utbetalad.

Klas Leander har, som berörd mark- och sakägare, förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m m att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan.

Förslaget till naturreservat har remitterats till Bengtsfors kommun, SGU och Skogsstyrelsen.

Grannar till naturreservatet samt Bergstaten, WSP Sverige AB, Agnico Eagle Finland Oy, Västkuststiftelsen, LRF Västra Götaland, Naturskydds-

föreningen Skogdal och Dalslands miljökontor har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

Klas Leander, Bergstaten, Agnico Eagle Sweden AB genom WSP Sverige AB, Skogsstyrelsen, Bengtsfors kommun och Sveriges geologiska undersökning (SGU) har inkommit med yttranden.

Klas Leander föreslår några mindre justeringar i skötselplanen. Skötselplanen har justerats enligt förslag.

Med hänvisning till det undersökningstillstånd för mineraler som gäller till 16 mars 2015 för Agnico Eagle Sweden AB anser Bergstaten (Bergmästaren) att områdets potentiella mineraltillgångar bör tas i beaktande innan eventuellt beslut om bildande av naturreservat fattas. Agnico Eagle Sweden AB har dock genom WSP Sverige AB i yttrande meddelat att man inte har något att erinra angående reservatsbildningen. SGU har inga synpunkter på bildandet av naturreservatet och noterar det aktuella undersökningstillståndet och att Agnico Eagle Sweden beretts tillfälle att lämna synpunkter på förslaget till naturreservat. Då innehavaren av undersökningstillståndet inte har något att erinra anser sig Länsstyrelsen oförhindrad att besluta om att bilda naturreservatet.

SGU lämnar förslag till komplettering av skötselplanens beskrivning av naturreservatets geovetenskapliga värden. Skötselplanen har kompletterats enligt SGU:s förslag.

Bengtsfors kommun och Skogsstyrelsen är positiva till naturreservatet. Vad gäller skötselplanen framför Skogsstyrelsen att tallskogen eventuellt borde bli föremål för störningsliknande åtgärder och inte enbart lämnas till fri utveckling. Länsstyrelsen bedömer emellertid att fri utveckling är den bäst lämpade skötselformen för tallskogen.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Området utgörs till större delen av en naturskog med skyddsvärd fauna och flora. Naturreservatsbildningen innebär att fastighetsägarens intresse för bevarande av värdefull natur tillvaratas.

Miljömål

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå det av riksdagen antagna miljömålet Levande skogar.

Intresseprövning

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående markanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7

kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för konsekvensutredning av regelgivning.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

Uppllysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap 7 § miljöbalken).

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet ska uppnås är t.ex. följande:

- Regler om körning i terräng i terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen.
- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskydds-förordningen.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Förvaltningen ska ske i samverkan med fastighetsägaren.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.

Ersättningstalan

Överenskommelse om inträngsersättning är träffad med berörd fastighetsägare. I den mån annan sakägare vill göra anspråk på ersättning måste denne väcka talan i Mark- och miljödomstolen som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan måste enligt 31 kap 13 § miljöbalken lämnas in till Mark- och

miljödomstolen inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägaren rätten till ersättning.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i Dalslänningen.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i Länsstyrelsens författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

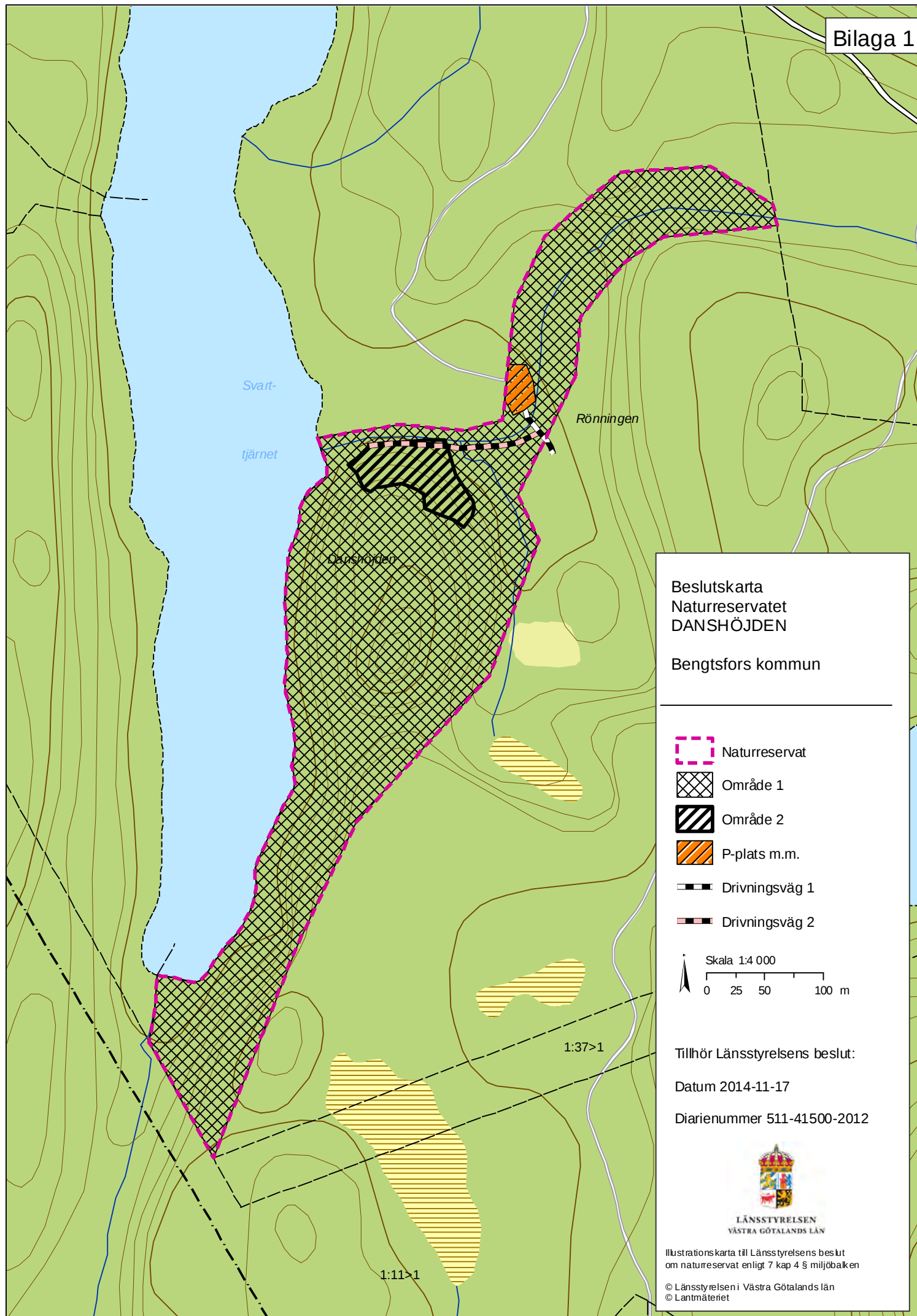
Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bifogat formulär O4.

I detta ärende har länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat. Naturvårds-
handläggare Tord Wennerblom har varit föredragande. I handläggningen har
också deltagit naturvårdsdirektör Sven Swedberg, funktionschef Johan Jan-
nert, antikvarie Lisa Ragnarsson, länsarkitekt Matti Lagerblad och länsjurist
Linda Darestam.

Lisbeth Schultze

Tord Wennerblom

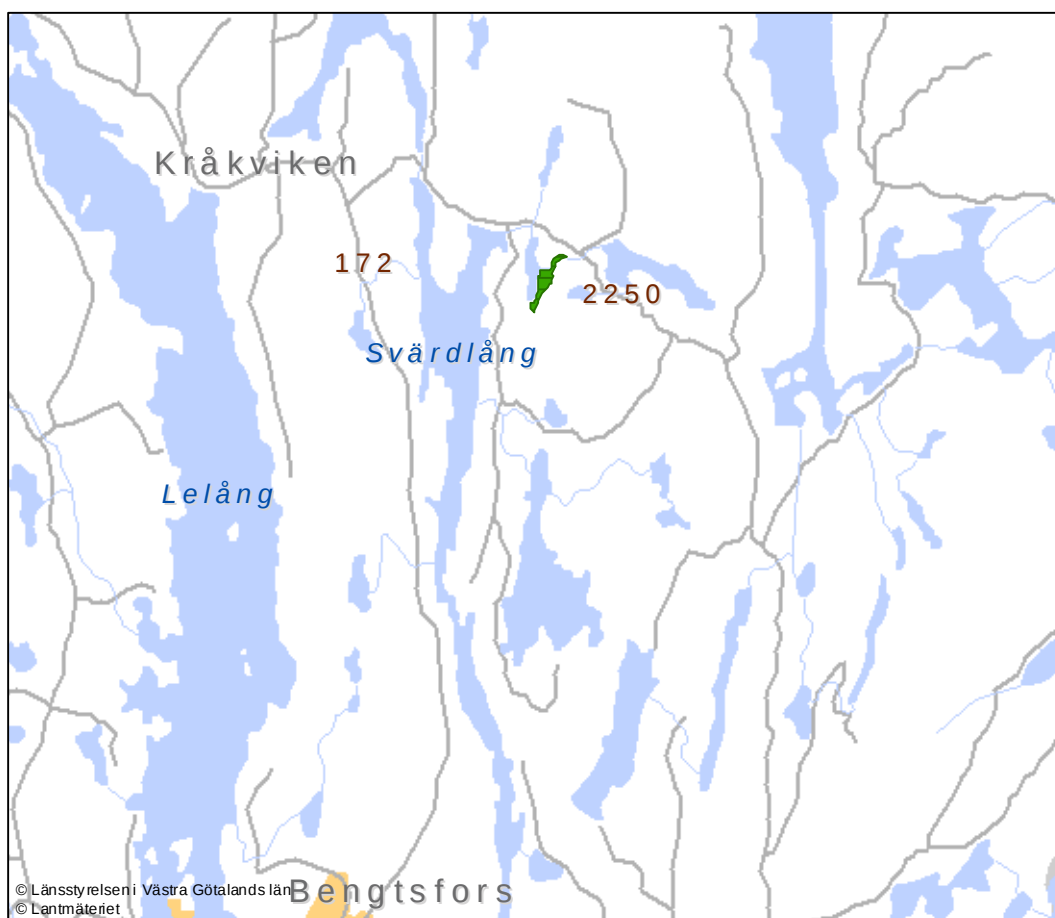
LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bilaga 2

Dnr 511-41500-2012
Beslut 2014-11-17

ÖVERSIKTSKARTA

Naturreservatet Danshöjden Bengtsfors kommun

0 1 2 3 Kilometer

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Tord Wennerblom
010-224 54 55

2014-11-17

Diarienummer
511-41500-2012

Sida
1(14)

Bilaga 3

Skötselplan för naturreservatet Danshöjden i Bengtsfors kommun

Genom naturreservatets norra del rinner en bäck omgiven av gammelskog. Här ska naturen få utvecklas fritt, vilket gäller för större delen av naturreservatet i övrigt. Foto: Länsstyrelsen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

DEL A – BESKRIVNING	4
1. Syfte	4
2. Beskrivning av naturreservatet	4
2.1 Uppgifter om naturreservatet	4
2.2 Allmän beskrivning av naturreservatet	5
2.3 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning	5
2.4 Områdets bevarandevärden	5
2.5 Bebyggelse och anläggningar	8
DEL B – SKÖTSEL	9
3. Skötsel och bevarandemål	9
3.1 Utgångspunkter vid indelning av skötselområden	9
3.2 Utgångspunkter för bevarandemål	9
3.3 Skötselområden med mål och åtgärder	9
3.4 Forn- och kulturminnesvård	12
4. Friluftsliv	12
5. Gränsmarkering	12
6. Uppföljning	12
6.1 Uppföljning av skötselåtgärder	12
6.2 Uppföljning av bevarandemål och gynnsamt tillstånd	13
6.3 Revidering av skötselplanen	13
7. Sammanfattning av planerad förvaltning	13
8. Referenser	13

BILAGOR

- 3 A. Skötselområden
- 3 B. Besöksanordningar
- 3 C. Naturtyper.
- 3 D. Artlista

Inledning

Skötselplanen beskriver vad som ska göras i naturreservatet, när och hur ofta det ska göras. Den fastställer också vad som är viktigast att göra om reservatsförvaltaren, d v s den som är ansvarig för naturreservatets skötsel, behöver prioritera. Förutom reservatsförvaltaren vänder sig skötselplanen till markägaren och andra intressenter.

Länsstyrelsen har ett övergripande ansvar för att statligt bildade naturreservat sköts. Länsstyrelsen har också ansvar för tillsynen i statliga naturreservat. Förvaltningen kan överlåtas till andra, t.ex. Väst kuststiftelsen eller den kommun där naturreservatet är beläget. De praktiska skötselåtgärderna utförs oftast av markägare, arrendatorer, entreprenörer eller andra som förvaltaren har skötselavtal med.

Skötselplanen är uppdelad i två delar, A och B. Den första delen är en beskrivande del. Där anges bland annat naturreservatets syften och vilka natur- och bevarandevärden som finns i naturreservatet. Den andra delen av skötselplanen beskriver naturreservatets bevarandemål och hur naturreservatet ska skötas.

DEL A – BESKRIVNING

1. Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets naturskogar och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att skogsmark och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna i huvudsak utvecklas fritt. Åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

2. Beskrivning av naturreservatet

2.1 Uppgifter om naturreservatet

Namn	Naturreservatet Danshöjden
NVR ID	2041450
Län	Västra Götalands län
Kommun	Bengtsfors
Ungefärlig mittpunkt	N 6557310, E 344210 SWEREF99
Fastighet och ägare	Svarttjärn 1:72, Klas Leander
Areal	9,3 hektar
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Naturgeografisk region	Dalslands kuperade skogslandskap
Objektskategori	Sö, Skog av särskilt värde för flora och fauna
IUCN-kategori	Ia, Strikt naturreservat (Strict Nature Reserve)

Markslag och naturtyper som ska rapporteras till Naturvårdsverket. Målarealerna är de som förväntas efter eventuella restaurerings- och skötselåtgärder.

Markslag och Naturtyp	Areal år 2014 (ha)	Målareal (ha)
Barrskog	8,4	8,0
Lövskog	0,4	0,8
Sumpskog	0,4	0,4
P-plats m.m.	0,1	0,1

2.2 Allmän beskrivning av naturreservatet

Naturreservatet Danshöjden ligger ca 10 km norr om Bengtsfors. I norr utgörs reservatet av en markerad dalgång efter en skogsbäck och i söder av en markerad bergrygg som sluttar brant ned mot Svarttjärnet. Den högsta delen av bergryggen är benämnd Danshöjden, vilket också har fått ge naturreservatet dess namn.

2.3 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet

Utdraget från Häradskartan från 1890-talet (bilden) visar att naturreservatet varit skogsbexet under lång tid. Den centrala flackare delen har dock varit uppodlad och hört till torpet Rönningen (benämnd "Röjningen" på häradskartan).

2.4 Områdets bevarandevärden

2.4.1 Biologiska bevarandevärden

Danshöjden högsta delar domineras av äldre och medelålders tall. De äldsta tallarna är ca 170 år gamla. Granen växer främst i skrevor i branten och mellan branterna finns ställvis djupare jordtäckte där granen bildar äldre jämnå-

riga bestånd. Gamla granar förekommer. Lövinslaget är litet men ändå betydelsefullt. Främst förekommer gamla björkar i branten med grovbarkiga, krokiga stammar klädda med skägglav. Asp finns spridd. Lövlågor är vanliga och utöver björk finns även asp, sälg och intill sjöstranden klibbal. Grova gamla granlågor finns i branter och erbjuder utrymme för vedsvampar och vedinsekter. Högstubbar och torrträd av gran men också lövträd är vanliga.

Naturreseptatet genomkorsas av flera stigar. Inslaget av lågor och lodytor är vanligt. Foto: Länsstyrelsen.

I floran av signalarter förekommer många mossor i branterna, däribland skuggmossa, grov fjädermossa, fällmossa, guldlockmossa och klippfrullania. Lavar av särskilt intresse finns på ett flertal substrat, utöver branten även på trädstammar. Bland arterna märks koralllav, bårdlav och gammelgranslav. På en granlåga samlades 2013 en flerårig resupinat ticka in som visade sig vara gräddticka som har få fynd i Västra Götaland. Nedanför den höga östvända branten finns underviol. Bland fåglar av särskilt intresse noteras spillkråka och järpe.

Bäcken i norr omges av äldre granskog. Klibbal växer närmast bäcken och asp en bit från fåran. I övre delen är loppet lugnare genom gransumpskog, i dess nedre del är loppet hastigare och här har en hel del block lyfts ur fåran. Bävrrar har avverkat en hel del asp som ligger kvar som grova lågor. Än rikligare förekommer granlågor. Torrträd av gran och klibbal är vanliga.

I den fuktiga miljön trivs västlig hakmossa och vågig sidenmossa. I gransumpskogen är stor revmossa rikligt förekommande. Här finns också purpurvitmossa, repestarr och spindelblomster. Närmast bäcken växer knaggle- och loppstarr på flera ställen. Grönpyrola trivs på friskare mark. Ulltickan sågs på en äldre granlåga.

Norra delen av naturreservatet består av en bäckravin med relativt gammal skog med många lågor. Här finns flera arter som indikerar höga naturvärden (signalarter), t ex grönpyrola, vågig sidenmossa och ullticka. Foto: Länsstyrelsen.

Alsumpskogen vid sydänden av sjön har medelålders jämnårigt trädskikt och rik markflora. Granskogen mellan Danshöjden och bäckutloppet i sjön har ungt jämnårigt trädskikt.

Naturreservatets främsta biologiska värden är branterna mot sjön med rik tillgång på död ved och bäckmiljöerna med tillhörande granskog. Lövinslaget är ställvis rikt.

Artlista redovisas i bilaga 3 D.

2.4.2 Geovetenskapliga bevarandevärden

Bergrunden utgörs av metamorf granit tillhörande den svekonorvegiska orogenen. Jordlagret utgörs i norra delen mest av morän och i södra delen av berg, ofta med ett tunt jordtäckte. De för naturreservatet så karaktäristiska branterna ned mot Svarttjärnet visar en mycket tydlig nord-sydlig sprickdal. Denna dal är en del av ett större nord-sydligt spricksystem som ger norra Dalsland sitt karaktäristiska utseende med långsträckta sjöar och höjdryggar med branta sidor. En sedimentär sekvens av kalkrika lerskifferar, kalkfattig s.k. Lianeskiffern, basisk vulkanit och kvartsit tillhörande Dalslandsgruppen, finns strax söder och öster om naturreservatet. Denna sekvens kan lokalt ge upphov till kalkrika jordar som är positivt för den biologiska mångfalden.

2.4.3 Kulturhistoriska bevarandevärden

Det finns inga av Riksantikvarieämbetet registrerade lämningar i naturreservatet. I anslutning till naturreservatet finns torplämningen Rönningen (på häradskartan från 1890-talet benämnd "Röjningen") vilket är av visst kul-

turhistorisk intresse. Tre samfälligheter fanns tidigare i området; en "forsrätt", ett "virkeskast" och en samfälld väg Rönningevägen. Dessa samfälligheter togs bort på 1990-talet. Se även avsnitt 2.4.4. nedan om stigarna i naturreservatet

2.4.4 Friluftslivsvärden

Naturreservatet genomkorsas av markerade stigar vilka erbjuder besökaren en mycket varierad och spännande vandring. Stigarna är i sen tid markerade av fastighetens nuvarande ägare. Flera av stigarna är av gammalt ursprung. Uppgift finns att en "Alfred på Udden" anlade några av stigarna till sin systers "Lovisa på Rönningen". "Alfred på Udden" hade som specialitet att fläta skägg. Av den anledningen kan stigarna benämnas "Flätade skäggets stigar".

En av stigarna går längs en gammal grävd väg som leder upp på Danshöjden via en trappa byggd av stenar. Det har sagts att Danshöjden heter så för att där var en dansbana. Foto: Länsstyrelsen.

2.5 Bebyggelse och anläggningar

Det finns inga byggnader eller anläggningar i naturreservatet.

DEL B – SKÖTSEL**3. Skötsel och bevarandemål***3.1 Utgångspunkter vid indelning av skötselområden*

Indelning av skötselområden utgår från skötselbehovet. Naturreservatet är indelat i följande skötselområden med tillhörande delområden.

1. Fri utveckling
2. Avveckla gran
3. P-plats m.m.

Inom varje skötselområde kan en eller flera naturtyper förekomma. Naturtypernas avgränsningar framgår av bilaga 3 C.

3.2 Utgångspunkter för bevarandemål

Bevarandemålen preciserar syftet för respektive skötselområde och ger en beskrivning av hur det ska se ut när gynnsamt tillstånd råder. De ger också förutsättningarna för den uppföljning som planeras.

*3.3 Skötselområden med mål och åtgärder***Skötselområde 1: Fri utveckling**

Delområde	Areal (ha)
1.1	1,5
1.2	1,4
1.3	0,1
1.4	2,6
1.5	1,3
1.6	1,2
1.7	0,3
Summa	8,4

Naturtyp	Areal år 2014 (ha)	Målareal (ha)
Granskog	4,2	4,2
Tallskog	3,7	3,7
Lövsumpskog	0,4	0,4

Beskrivning:

Området omfattar större delen av naturreservatet och utgörs främst av barrskogar, även om inslaget av triviallöv ställvis är rikligt. Granskog dominerar i lägre terräng medan tallskogen tar vid ju högre upp man kommer. Två mindre lövsumpskogar med främst klibbal finns i anslutning till tjärnet.

På Danshöjdens högsta delar växer en mager tallskog. Några av tallarna är närmare 200 år gamla. Foto: Länsstyrelsen.

Bevarandemål:

I huvudsak en luckig barrskog med många gamla träd och mycket död ved i olika nedbrytningsstadier. Inslaget av lövträd är ställvis påtagligt.

Engångsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Inga, utöver att hålla stigarna fria från vindfällan och inväxning av träd. Befintliga diken får enligt föreskrifterna underhållsrensas vid behov.

Skötselområde 2: Avveckla gran

Delområde	Areal (ha)
2.1	0,4
2.2	0,4

Naturtyp	Areal år 2014 (ha)	Målareal (ha)
Lövblandad barrskog	0,4	0
Triviallövskog	0,4	0,8

Beskrivning:

Delområde 2.1 är ett område på nordsidan av Danshöjden bevuxen med relativt ung gran med inslag av tall och björk.

Delområde 2.2 Ett mindre lövskogsparti nära P-platsen på fuktig mark vilken tidigare brukats för torpet Rönningen. I norra delen är marken torrare med en hel del grov asp.

Bevarandemål:

På lång sikt ska delområde 2.1 utvecklas till en triviallövskog med främst björk, men med inslag av såväl tall som enstaka granar.

Delområde 2.2 fortsätter att vara en triviallövskog med främst klibbal och asp, men endast med enstaka inslag av äldre grov gran.

I båda delområdena ska det finnas många gamla träd och mycket död ved i olika nedbrytningsstadier.

Engångsåtgärder:

I delområde 2.1 avverkas i praktiken all gran och forslas ut ur naturreservatet. Endast enstaka (ca 5-10 stycken) av de allra grövsta granarna lämnas kvar. Åtgärden ombesörjs av fastighetens ägare senast år 2020, i annat fall av förvaltaren (se föreskrift A7 i beslutet).

I delområde 2.2 avverkas nästan all gran och forslas ut ur naturreservatet. Endast ca 5-10 stycken stycken av de allra grövsta granarna sparas.

Underhållsåtgärder:

Håll efter föryngring av gran i båda delområdena. Befintliga diken får enligt föreskrifterna underhållsrensas vid behov.

Skötselområde 3: P-plats m.m.

Delområde	Areal (ha)
3.1	0,1

Naturtyp	Areal år 2014 (ha)	Målareal (ha)
P-plats m.m.	0,1	0,1

Beskrivning:

Befintlig vändplan för skogsbruket som även ska användas som P-plats för besökare. I området kan även upplägg av virke förekomma (se undantag från föreskrift A4 i beslutet.)

Bevarandemål:

Hårdgjord yta lämplig för parkering av ca fem personbilar.

Engångsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Grusas vid behov i samråd med fastighetens ägare.

3.4 Forn- och kulturminnesvård

Det finns inga av Riksantikvarieämbetet registrerade fornämningar i naturreservatet. Stigarna i området får dock anses vara av visst kulturhistoriskt intresse och vandringslederna löper till stor del efter dessa ursprungliga stigar.

4. Friluftsliv

Karta med informationsskylt, P-plats och vandringsled finns i bilaga 3 B.

Bevarandemål:

Det ska finnas en P-plats för ca fem personbilar och en informationstavla om naturreservatet. Vidare två uppmärkta vandringsleder, en ca 0,7 km lång i norra delen och en ca 1,4 km lång i södra delen.

Engångsåtgärder:

Angående P-plats, se skötselområde 3 ovan.

Informationstavla ska sättas upp i anslutning till P-platsen. Tavlan ska utföras enligt svensk standard och naturvårdsverkets anvisningar Att skylta skyddad natur. De ska bland annat innehålla karta över reservatet samt beskriva dess syfte, bevarandevärden och gällande föreskrifter för allmänheten. En engelsk text eller en engelsk sammanfattning ska finnas.

Södra vandringsleden är till större delen redan uppmärkt av fastighetens ägare, men märkningen kan behöva förbättras för att överensstämja med av naturvårdsverket fastställd standard. Någon befintlig vandringsled i norra delen av naturreservatet finns inte och behöver således anläggas och märkas ut. Fastighetens ägare förbereder detta arbete. En bro behövs över bäcken på norra vandringsleden. Utmärkning av vandringslederna görs i nära samråd med fastighetens ägare.

Underhållsåtgärder:

Angående P-plats, se skötselområde 3 ovan.

Informationstavlan och vandringslederna ska tillses regelbundet och underhållas vid behov av förvaltaren i samråd med fastighetens ägare.

5. Gränsmarkering

Reservatets gräns ska märkas ut i fält. Gränsmarkeringar ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar ”Att skylta skyddad natur”.

6. Uppföljning

6.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Skötselåtgärder som utförs i reservatet bör dokumenteras av den som utför åtgärden. Av dokumentationen bör framgå:

- åtgärd

- plats (skötselområde)
- kostnad
- tidpunkt
- utförare

Åtgärder av restaureringskaraktär bör dokumenteras med foto före och efter åtgärd.

6.2 Uppföljning av bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. I en särskild uppföljningsplan kommer målindikatorer att anges. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i skötselplanen uppfylls och att skötseln fungerar. Uppföljningen kommer vara en viktig hjälp för förvaltarens planering av skötselarbetet.

6.3 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras när uppföljningen indikerar att det behövs.

7. Sammanfattning av planerad förvaltning

Sammanfattning och prioritering av skötselplanens åtgärder. Prioritering inom intervall 1-3 där 1 är högsta prioritet att genomföra.

Åtgärd	Skötselområde	När/intervall	Prioritet
Gränsmarkering	Hela reservatet	Inom 1 år efter laga kraft	1
Informationsskylt	3	Inom två år efter laga kraft	2
Ta bort gran	2	I delområde 2.1 senast 2020	2
Röjning av granuppkomst	2	Vid behov, eller ungefär vart 5:e år	2

8. Referenser

Allmänna referenser

Gärdenfors, U. (red.). 2010. Rödlistade arter i Sverige 2010- The 2010 Red List of Swedish Species. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
Naturvårdsverket, 2003. Att skylta skyddad natur. Naturvårdsverket, Stockholm.
Naturvårdsverket, 2003. Kartering av skyddade områden – skogstyper i naturreservat och nationalparker. Rapport 5282, Naturvårdsverket, Stockholm.

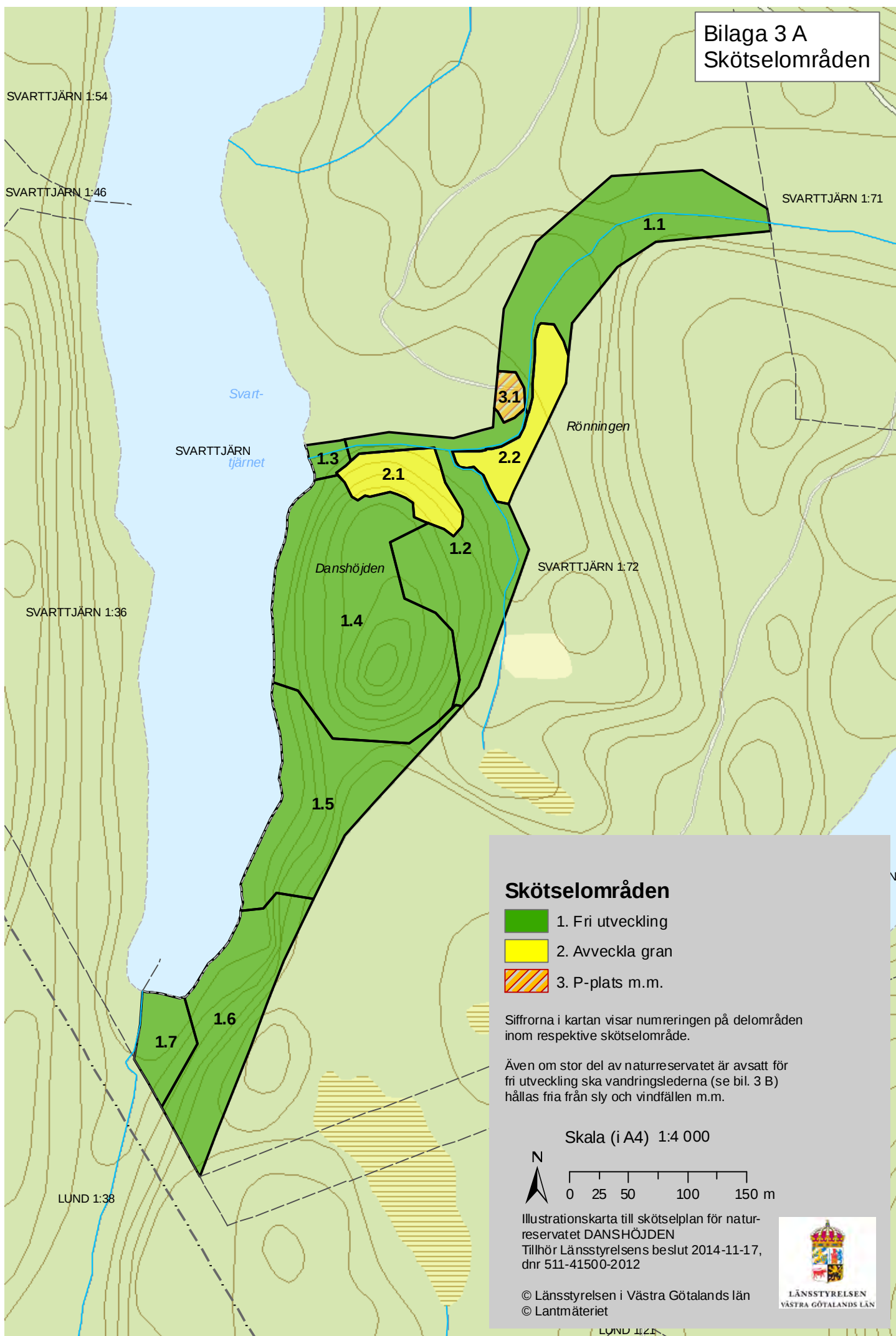
Nitare, J. (red.), 2000. Signalarter - indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.

Referenser specifikt för detta naturreservat

Rapport från naturinventering. Thomas Fasth, Pro Natura, 2013.

Muntliga uppgifter om områdets historia, stigar m.m. från Klas Leander, fastighetens ägare.

Bilaga 3 A Skötselområden

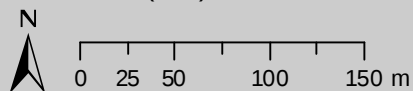
Skötselområden

- 1. Fri utveckling
- 2. Avveckla gran
- 3. P-plats m.m.

Siffrorna i kartan visar numreringen på delområden inom respektive skötselområde.

Även om stor del av naturreservatet är avsatt för fri utveckling ska vandringslederna (se bil. 3 B) hållas fria från sly och vindfällan m.m.

Skala (i A4) 1:4 000

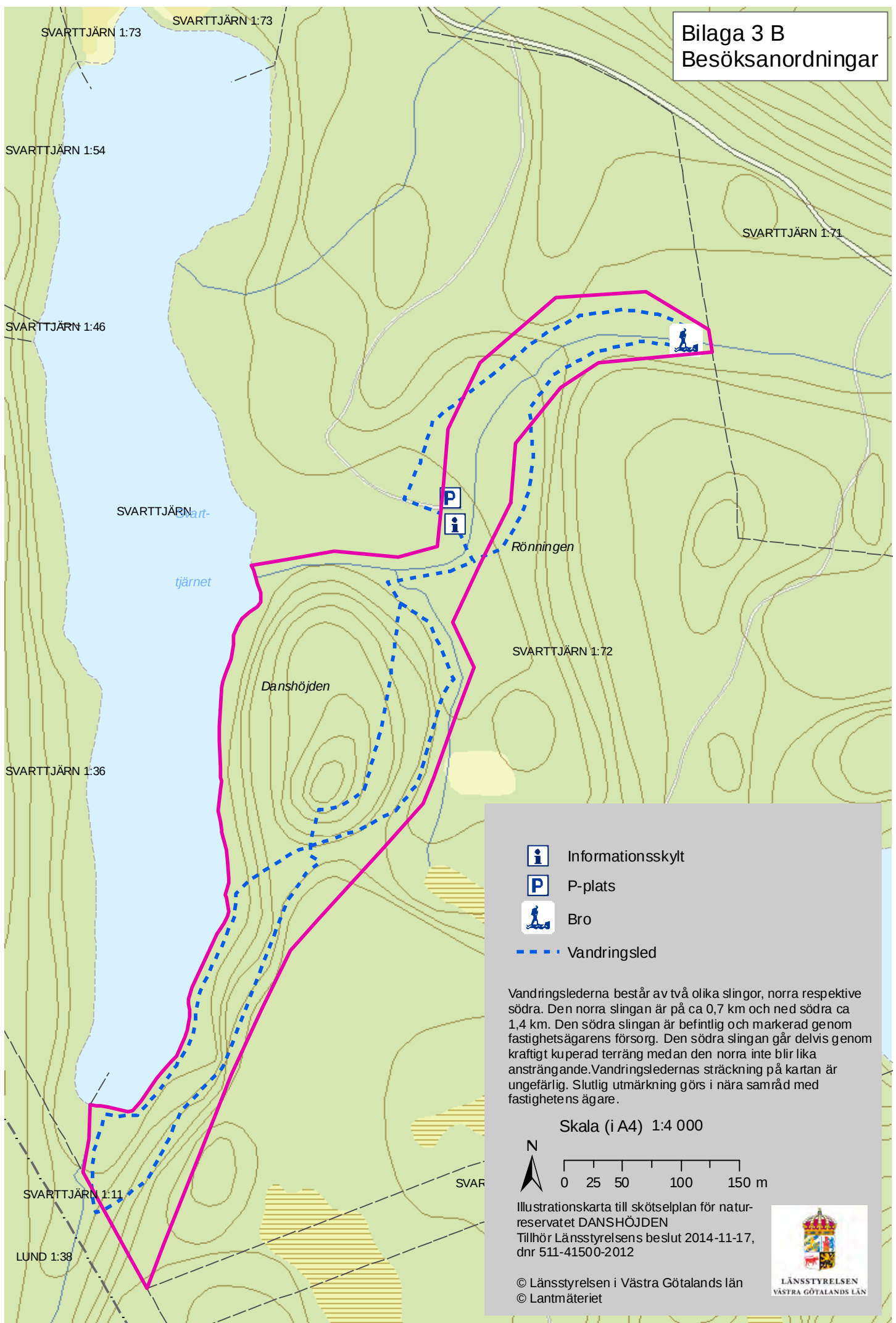

Illustrationskarta till skötselplan för naturreservatet DANSHÖJDEN
Tillhör Länsstyrelsens beslut 2014-11-17, dnr 511-41500-2012

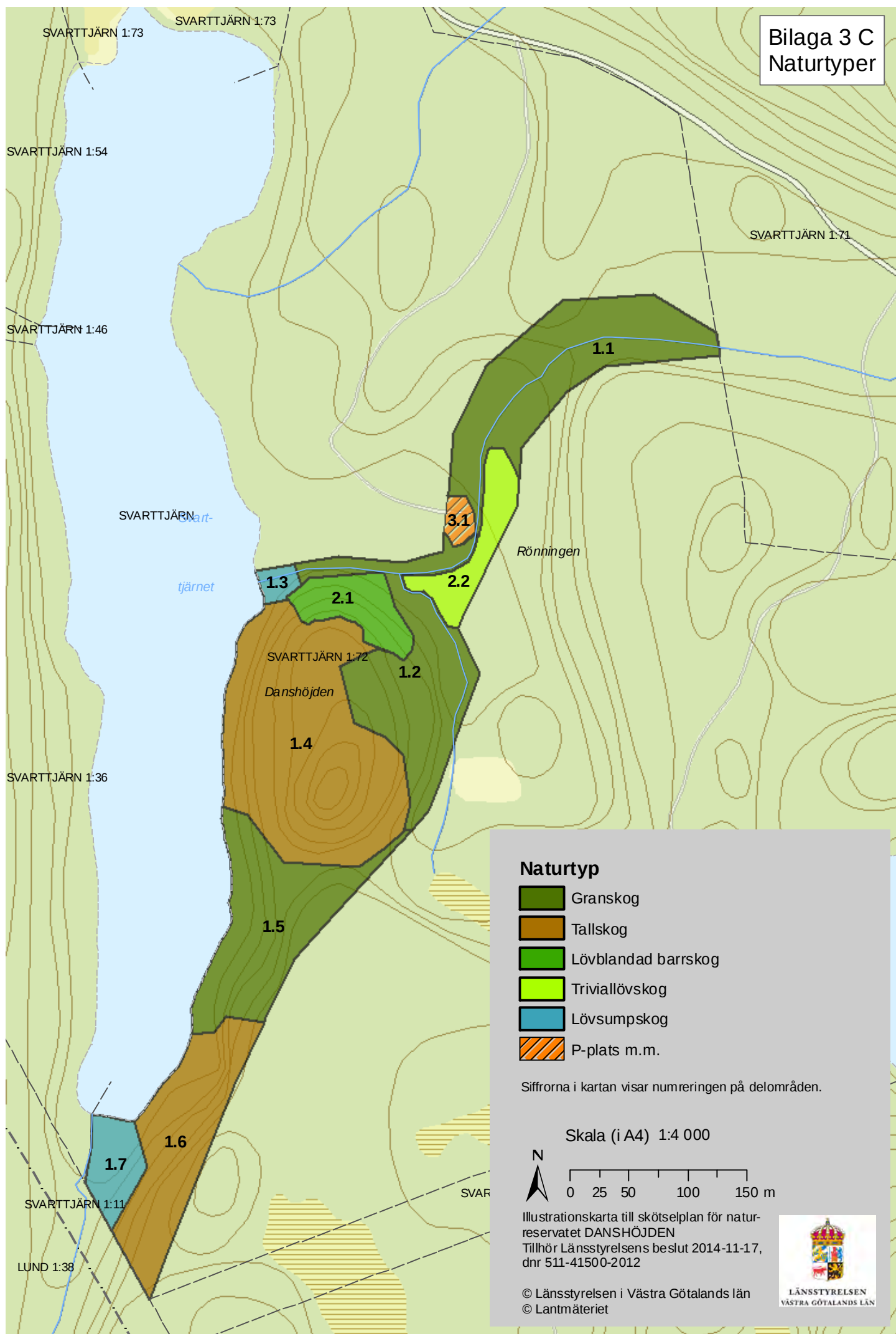
© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet

Bilaga 3 B Besöksanordningar

Bilaga 3 C Naturtyper

Särskilt intressanta arter noterade av ProNatura vid inventering 2013

- rödlistade arter uppdelade enligt Artdatabankens kategorier: Nationellt utdöd (RE); Akut hotad (CR); Starkt hotad (EN); Sårbar (VU); Nära hotad (NT); Kunskapsbrist (DD); Livskraftig (LC) (Gärdenfors 2010)
- signalarter (S), arter som signalerar/indikerar skog med höga naturvärden (Skogsstyrelsen, 2013)
- arter (EU) som är listade i EUs fågeldirektiv (direktiv 79/409/EEG) annex 1 och art- och habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEG) annex 2 och 4.

KÄRLVÄXTER	
Spindelblomster	S
Grönpyrola	S
Underviol	S
Dvärghäxört	S
Loppstarr	VU
Repestarr	S
MOSSOR	
Grov fjädermossa	S
Kruskalkmossa	S
Krushättemossa (Krusig ulota)	S
Västlig hakmossa	S
Vågig sidenmossa	S
Fällmossa	S
Guldlockmossa	S
Skuggmossa	LC, S
Långfliksmossa	S
Klippfrullania	S
Stor revmossa	S
SVAMPAR	
Gräddticka	VU, S
Ullticka	NT, S
FÅGLAR	
Järpe	EU
Spillkråka	EU

Utanför det område som blev naturreservat noterades Slåttergubbe (NT), Springkorn (S), Platt fjädermossa (S) och Kandelabersvamp (NT). Flertalet av dessa noterades i anslutning till torplämningen Rönningen. I bäcken finns bäcköring.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturavdelningen
Lars Sjögren
010-224 47 22

2015-07-03

Diarienummer
512-23735-2015

Sida
1(1)

Västkuststiftelsen
Sandöhamnsvägen 71
434 94 Vallda

Ändring av naturvårdsförvaltningen för vissa naturreservat i Västra Götalands län

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 21§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken (1998:1252) att Västkuststiftelsen från och med den 15 juli 2015 skall ansvara för förvaltningen av de naturreservat i Västra Götalands län som anges i bilaga 1.

Länsstyrelsen är enligt förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken (1998:1252) ansvarig för områdesskyddet i länet och kommer även fortsättningsvis att ansvara för övergripande planering, uppföljning, tillsyn enligt miljöbalken samt ansökan och redovisning av skötselmedel till Naturvårdsverket.

Redogörelse för ärendet

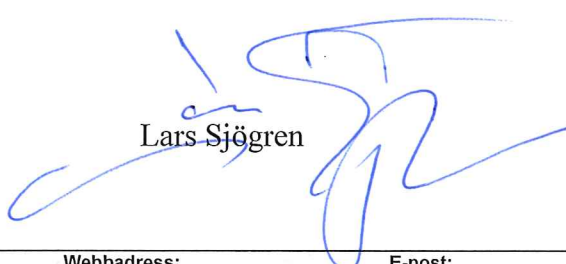
Länsstyrelsen har sedan 1997 ett samarbete med Västkuststiftelsen som innebär att Länsstyrelsen överlåtit förvaltningen av ett stort antal naturreservat till Västkuststiftelsen. Omfattningen har ökat successivt och Västkuststiftelsen förvaltar idag drygt 210 naturreservat i de västra delarna av Västra Götalands län.

Länsstyrelsen anser att det är angeläget att förvaltningen av naturreservat så långt möjligt är geografiskt sammanhållen. Att närliggande områden förvaltas av samma organisation ger förutsättning för en effektivare förvaltning. Västkuststiftelsen har sedan lång tid byggt upp en kompetens för förvaltning av skyddade områden.

Västkuststiftelsen har ställt sig positiv till att utöka sitt förvaltaruppdrag i Västra Götalands län och ser effektiviseringsfördelar med att samla förvaltningen.

I ärendet har t f avdelningschef Jörel Holmberg beslutat och naturvårds-handläggare Lars Sjögren varit föredragande.

Jörel Holmberg

Lars Sjögren

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bilaga 1

2015-07-03

Förteckning över naturreservat som övergår i Väst kuststiftelsens förvaltning

NATURRESERVAT	KOMMUN	REGDOSNR (GÄLLANDE)	BESLUTSDATUM
Danshöjden	Bengtsfors	2041450	2014-11-17
Torstjärnskogen	Bengtsfors	2027949	2012-11-13
Bengtsviken	Dals-Ed	2013429	2013-01-31
Heråmaden	Dals-Ed	2031989	2014-09-24
Dättern I	Grästorp, Lidköping, Vänersborg,	2000407	1998-10-15
Dättern II	Grästorp, Vänersborg	2002896	2004-12-15
Göddered-Hakered	Göteborg	2021245	2012-09-24
Yxsjön	Härryda	2025329	2014-05-12
Broälven	Lysekil	2001951	1995-02-20
Gullmarn	Lysekil, Uddevalla, Orust, Munkedal	2001950	1983-03-21
Gode mosse	Mark	2021326	2014-06-09
Letebo	Mark	2026989	2013-03-12
Smälteryd	Mark	2021327	2014-06-09
Stora Liane	Mellerud	2040076	2012-12-19
Jonsereds strömmar	Partille, Lerum	2013500	2007-12-13
Klev	Svenljunga	2000546	2014-05-06
Holmen i Simmesjön, Ånarp	Svenljunga, Tranemo	2000509	1933-10-23
Torödmossen	Tanum	2014403	2012-11-28
Havstensfjorden	Uddevalla	2005533	2008-11-26
Högalidsberget	Uddevalla	2002874	2014-02-08
Årås	Ulricehamn	2013532	2014-02-24
Buxåsen	Vänersborg	2027970	2013-10-04
Oxeklev	Vänersborg	2042050	2015-04-08
Hullsjön	Vänersborg, Trollhättan	2000529	1977-08-15
Baståsen	Åmål	2000556	1994-06-16
Öjersbyns gammelskog	Åmål	2033270	2013-11-13